

tomu rozuměl také žalovaný, když objednával podle zjištění prvního soudu dříve 10 až 12 hl najednou. Jestliže potom činil objednávky na tak malé množství piva, že by dovoz znamenal ztrátu pro žalující stranu, nemohl požadovati od žalující strany, aby takto plnila, a nelze v odepření jejím spatřovati porušování smlouvy. Když pak sám odebíral pivo z jiného pivovaru, porušoval tím smlouvu a vznikl tím žalující straně nárok na konvenční pokutu.

— Čís. 15010.

Ujednání splniště pro dodávky firmy sídlící tam, kde bylo ujednáno splniště, svědčí tomu, že strany položily za základ obchodu právo místa splniště.

(Rozh. ze dne 5. března 1936, Rv I 922/34.)

Při uzavření kupní smlouvy ujednaly obě sporné strany (cizozemci) pro případné spory z této smlouvy příslušnost krajského soudu sídla prodávající (žalující) firmy ve V. (Rakousko). Kupující firma, jejíž veřejným společníkem byl žalovaný, nyní v Praze bydlící, byla zapsána v obchodním rejstříku v Budapešti. Nižší soudy uznaly podle žaloby, používše při rozhodování sporu na zaplacení kupní ceny práva rakouského.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání a uvedl v otázce, o niž tu jde, v

důvodech:

Nižší soudy zjistily, že místem plnění byla ujednána Vídeň. Ve smyslu § 37 obč. zák. jest posuzovati právní jednání učiněná cizozemci v cizině podle zákonů místa, kde jednání bylo uzavřeno, pokud nebylo patrně za základ položeno jiné právo. To se může státi výslovně nebo mlčky a jest takové ujednání shledati v tomto případě, kde žalující firma má své sídlo ve Vídni v tom, že strany výslovně označily místo plnění. Řízení odvolací není vadné, že nebyl učiněn dotaz v ministerstvu spravedlnosti po právu maďarském, při čemž dovolatel neuvádí přesně, o čem měl býti dotaz ten učiněn. Při právním posouzení věci (§ 503 č. 4 c. ř. s.) vychází dovolatel z nesprávného názoru, že věc bylo posuzovati podle práva maďarského a nikoli rakouského. Správně bylo použito tohoto práva a tu dovolatel vytýká neprávem nesprávnost tohoto posouzení.

Čís. 15011.

Daň z obrátu přesunutá prodátelem na kupitele tvoří část tržové ceny bez rozdílu, je-li v ní zahrnuta či zvláště počítána, a promlčuje se v téže době jako tržová cena.

(Rozh. ze dne 5. března 1936, Rv I 1156/34.)

Podle přednesu žalující firmy koupil od ní v roce 1929 žalovaný stroje za úhrnnou cenu 135.000 Kč a zavázal se zaplatiti podle dohody ze dne 12. září 1929 vedle kupní ceny též obrátovou daň. Ve faktuře byla obrátová daň zvláště vypočtena. Poněvadž ji žalovaný nezaplatil, domáhá se žalující jejího zaplacení žalobou. P r v ý s o u d žalobu zamítl maje k námitce žalovaného za to, že pohledávka se uplynutím 3 let promlčela. O d v o l a c í s o u d uznal podle žaloby.

N e j v y š š í s o u d zamítl žalobu ohledně částky 700 Kč a pokud jde o zbytek pohledávky (2.000 Kč) potvrdil rozsudek odvolacího soudu.

D ů v o d y:

Co se tkne doby, kdy počíná promlčení práva dodavatelova vůči příjemci plnění na uplatnění nároku na náhradu daně z obrátu, jest vycházeti z předpisu § 1478 obč. zák., podle něhož promlčení se počíná, jakmile po právu je možno právo o sobě vykonati. Nepodstatny jsou tedy překážky faktické (arg. slova »an sich«). Početí promlčení žaloby stýká se tudíž vůbec se vznikem žaloby (actioni nondum natae non praescribitur). Při obligaci počíná se tedy promlčení dnem splatnosti pohledávky, dnem, kdy věřitel mohl podati účinně žalobu na plnění (nativitas est in potestate creditoris). Nezáleží tedy při řešení otázky početí lhůty promlčecí na vůli stran, jak odvolací soud za to má, leč, že by byla bývala doba splatnosti pohledávky určena smlouvou. V tomto směru zjistil odvolací soud, že bylo při uzavření tržové smlouvy dne 12. září 1929 ujednáno, že tržová cena 135.000 Kč je splatnou a to 35.000 Kč při započetí demontáže, zbytek ve směnkách po 25.000 Kč — po 3, 6, 8 a 10 měsících počítaje ode dne 15. září 1929. Nesporno jest, že v kupní smlouvě bylo ujednáno, že daň z obrátu jde na vrub kupitelův, žalovaného, a že ve faktuře z 18. prosince 1929 byla žalovanému účtována daň z obrátu zvláště. Nelze proto souhlasiti s názorem prvního soudu, že doba promlčecí počala běžeti dnem 12. září 1929, kdy byla dodávací smlouva uzavřena. Rovněž byl by v té příčině nerozhodným den vystavení účtu. Směrodatným jest jedině den splatnosti ceny tržové. Pokud jde o dobu promlčecí, dlužno uvážiti že přesun daně obrátové je vlastně zvýšením úplaty, zvýšením ceny tržové, jak tomu nasvědčuje i ustanovení § 49 zák. o dani obrátové a že tudíž daň tato tvoří část ceny tržové bez rozdílu, je-li v ceně tržové zahrnuta, či snad zvláště počítána. Z toho plyne, že zákonné i smluvní předpisy, jimž podléhá cena tržová, platí i pro onu její část, která vznikla přesunem daně obrátové. Podle toho řídí se i splatnost a promlčecí doba daně obrátové předpisem, který v tom směru platí pro cenu tržovou. Poněvadž cena tržová v tomto případě se dle § 1486 čís. 1 obč. zák. promlčuje ve třech letech ode dne subjektivní možnosti výkonu (rozh. 1732 a 7663 Sb. n. s.), t. j. ode dne splatnosti, začala promlčecí doba pro zažalovanou pohledávku běžeti dnem splatnosti ceny tržové. Z poznámky na účtu ze dne 18. prosince 1929 příl. čís. 2 vyplývá, že první splátka ceny tržové 35.000 Kč byla zaplacená 1. listopadu 1929, kdežto druhá splátka dne 17. prosince 1929.

Byly tedy směnkou kryté pohledávky ceny tržové splatny 15. prosince 1929, 15. března 1930, 15. května 1930 a 15. července 1930. Žaloba byla podána dne 15. prosince 1932. V té době byl tedy promlčen pouze nárok žalobcův na první splátku 700 Kč daně obrátové, neboť ohledně ní měla býti žaloba podána do 3 let od zaplacení 35.000 Kč na cenu tržovou, jež se stala 1. listopadu 1929, tedy do 1. listopadu 1932. Bylo proto žalobu, pokud jde o tuto částku, zamítnouti jako promlčenou a obnoviti v tom směru rozsudek prvního soudu. Žaloba ohledně ostatních splátek na daň obrátovou však promlčena není, neboť daň obrátová byla podle dne dospělosti jednotlivých splátek ceny tržové splatnou nejdříve dne 15. prosince 1932. Žaloba ohledně 2.000 Kč jest tedy odůvodněnou.

Čís. 15012.

Podrobil-li se žalobce, byv propuštěn z práce, rozhodnutí paritního výboru o odškodném, vyvozovaném z kolektivní smlouvy, která nemá ustanovení o znovupřijetí zaměstnance do služby, pokud se týče o dodržení služební smlouvy, a přijal-li přiřčené mu odškodné, vzdal se tím veškerých nároků ze služební smlouvy.

(Rozh. ze dne 5. března 1936, Rv I 324/36.)

Státní pozemkový úřad svolil k prodeji cukrovaru žalované firmě pod podmínkou, že kupující i prodávající předloží závazné prohlášení, že prodejem neutrpí zájmy aktivních i pensionovaných zaměstnanců újmy. Žalobce tvrdí, že u dřívějšího majitele byl definitivním zaměstnancem v dotčeném cukrovaru pod pensí podle kolektivní smlouvy ze dne 22. července 1927 a že mohl býti propuštěn jen z podstatných důvodů, že ho však žalovaná firma propustila nemajíc takových důvodů, a domáhá se na firmě dodržení služební smlouvy a placení služebních požitků. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Žalobce nedomáhá se náhrady pro předčasné propuštění ze služby (§ 1162 b) obč. zák.), protože jeho nárok preklusí podle § 1162 d) obč. zák. nezanikl (srovnej Sb. n. s. 4148, 12804). Žalovaná firma ujednala se svými zaměstnanci kolektivní smlouvu z 25. června 1929, ustanovující v § 15, že pro případ trvalého zastavení výroby v některém závodě mají býti zaměstnanci převzati do služeb od závodů jiných, které přejímají od zrušeného závodu řepní rayon nebo cukerní kontingent. Nedostane-li však zaměstnanec nové místo, že obdrží odškodné, o jehož výši se dohodne správa závodu se závodním výborem, a nedojde-li k takové dohodě, rozhodne o výši této odměny příslušný paritní rozhodčí výbor, zřízený podle § 12 kolektivní smlouvy. Žalobce, ač nebyl členem organizace dotčenou kolektivní smlouvu ujednavší, přistoupil dodatečně pro-